

(زمانی یه‌کگرتتو) گرنگتره له (ماددهی 140)

موحسین جوامیر

mohsinjwamir@hotmail.com

له ژماره 189 ی ریکهوتی 2007/05/16 ی رۆژنامه‌ی (ئەقرو) ای هیزادا، خەبەریک بەم جۆر و دەقە بلاو بۇوهتەوه : " د کونگرەیەکی رۆژنامه‌یانی دا گروپى گوھرینى ل دھوكى خويا كر ل قوناغا ئىكى مە بەياننامەيکە دا بو ھەمى جەين پەيوەندىدار و د بەياننامى دا مە داخاز كربو زارافى كرمانجى ل خواندنگەھىن دەقەرا بەھەدىنا ن و دام و دەزگەھىن مىرى بەيتە خواندن، لى ج بەرسف لەسەر بەيانناما مە نەھاتن، لەوما بو قوناغا دووئ 20 ھزار ئىمزا ژ ھەمى توپىزىن جفاكى و ل سەر ھەمى ئاستان و دى د گەل بە ياننەمەكا دى رەوانە كەين بۇ سەرۋەكتايى ھەرىئىمى و ئەنجومەنى وەزيران و پەرلەمانى. خواندن زارافى كرمانجى ب مافەكى رەواين خەلکى خۆ دزانىن ..

پیاو كاتى بابەت و خەبەرى ئاوا دەخويىتىتەوه، لە كوردايەتىي ھەموو كوردىك دەكەۋىتە كومان و كەسى بە كورد بۇ نامىننەتەوه، ھەتا خۆيشى.. خەرىك دەبى تەسىدىقى ئە و قسانەي دۇزمنانىش بىكەت كە دەلىن كورد خەسلىەتى ئۆمەتىيان تىدا نىيە، تەنبا برىتىن لە تىرە و عەشرەتى لەگەل يەك نەگۈنجاودا.. دەنا ماناي چىيە تۆ لە پۇوى زمانىك راست بىتەوه، ھەشتا سالە رەسمىيەتى خۆى وەرگرتەوه و ھەموو شىتىكى پى نۇوسراوەتەوه؟ ئەم ھەلگەرپانەوەي لە پۇوى زمانى پەتىي كوردىدا، چ جىاوازىي لەگەل ھەلگەرپانەوەي مۇوسلاۋيان - بۇ نموونە - ھەيە لەپۇوى زمانى عەرەبىدا؟! كامەيان بۇ خەلکەكەي زەحەمەتتەرە يان ئاسانترە؟

ھەلە نىم ئەگەر بلىم پېش چەند سالىك رۆژنامە‌ی (ئەقرو) ای بەريز تازە دەردەچوو، كاتى خەبەریکى لەو شىيەدە بلاو كردىوه، تىيىدا ھاتبوو گوندىن بەروارى بala - وا بزانم - عەریزەيەكىيان تەسىمىلى لىپرسراوان كردىبوو، تىيىدا داوايان كردىبوو كە چىتر نايائەۋىت بە سۆرانى بخويىن، چونكە تىيى ناگەن، لە كاتىكدا ھەتا ئەۋى رۆزى بەو زمانە رەسمىيە خويىدوويانە و ھەموو بلبل بۇون لىيى.. ئەمە چ ھەلۋىستىكە و چ تامىك بۇ يەك پارچەيىي كورد و عەنۇھەناتى كوردايەتى، دەھىلىتەوه، جگە لەو سەرەنjamە پېشۈومە قىيىزەنە - حەتمەن - لە دواپۇزىكى نزىكدا لىيى دەكەۋىتەوه، كە ئەۋىش دوو مىللەتتىيە لە قوناغى يەكەمدا، پاشان (والحبل على الجرار)؟!

ھىچ بەدۇوريش نازانىز حىزبە ئىراقىيەكان لەمەۋپاش لەسەر ئەم تەوهەر يارى بکەن.. بگەرە توركىياش، چونكە لەو سەرەنەدەدا زاراوهى سۆرانى و بادىنى پەيتاپەيتا شوپىنى كوردى دەگرنەوه.. ئەوجا لەجياتى ئەوهى كورد كوردايەتى بكا، بادىنانييەتى يان كرمانجىيەتى يان سۆرانىيەتى دەكات.. جگە لەوهى ئە وەختە بۇ ناواچەي بەھەدىنان ھىچ فەرق ناكات، چ لەگەل شارى مىسل يان لەگەل ھەولىر و سليمانيدا بىت، بۇ وان ھەر يەكە، چونكە چەمكى كوردايەتىش بەرەبەرە كز و وەك داركەبامىيە لاواز دەبىت و بۇي ھەيە ناوى كوردىستانىش گۆپىنى بەسەردا بىت.

ئەگەر ئەم پەرەگرافە داھاتووپىش كە رۆژنامە‌ی (ئەقرو) لە گەل ھەمان خەبەرى كە بلاوى

کردووهه وه، بخوینیه وه، ئهوسا بئی هیچ دوودلیبیک بیرت بؤ ئهوه دهچى كه هەركىز كوردى دەقەرى بادىنان و سۆران، هاوخوين و هاوخەبات و هاوئامانج نەبوونە، بەلكوو پیوهندى وان لەگەل يەكىدا وەك پیوهندى وان بۇوه لەگەل عەرب و تورك و فارسدا، واتا - بئی هیچ موجامەله يەك - مىللەتى له يەكترجودان : " دەيىتە زانىن كو هەتا قوناغاشەشى سەرەتايى ، زاراڭى كرمانچى گشت قوتابخانە يىين دەقەرا بەهدىنان دەاتنه خواندن و بىريارە سال بۇ سالى قوناغىن خواندنا زاراڭى كرمانچى زىدە بىن، هەتا دگەھىتە شەشى ئامادەيى، لى ئەفە دو سالە زاراڭى سورانى دەگەل خواندنا سەرتايى تىكەل دەن كو يا بويە جەن نزمبۇونا ئاستى زانستى قوتابيان ل دەقەرى ! ."

ھەتا ئەگەر ماددهى 140 ى دەستور تەگەرە بىتە پىش، وەلى قەت بىروا ناكەم جاريىكى دىكە كورد پۇوبەرپۇرى كۆپەويىكى - بىگەرە تاڭىرىمىكى - تر بىتە وە.. بەلام ئەگەر رەوشى زمان و ئەم دەقەر و ئەو دەقەرە ئاوا بىرات، ئەوا كورد ئاوا لېك دوور دەكەونە وە، مەحالە رۇزىك لە رۇزان يەكىدى بىگرنە وە، مىزۈپەرە كەن كەن بىشان بۇون بە زمانى سەربەخۇ، شايەدحالى ئەم ئىدىدىعاين .. ئەگەر من بە جاھىل و نەفام تىدەگەن، هەپۇون لە زمانزانە تورك و فارس و عەربەكان بېرسن، بەتابىبەتى ئەوانەسى و كاربەدەستان - لەم بارەيە وە - مەعلۇوماتىان لى وەردەگرن ! .

من ئەوهى هيورم دەكاتە وە، سوورپۇونى سەرۆكى كوردىستانە لەسەر ئەو بەلىتىنەي دەيدا .. ئەو گفتەيش كە لە زانكۇرى سەلاحەددىندا دای بەوهى لە داھاتوودا خۇي بۇ زمانى يەكگىرتۇرى كوردى تەرخان بىكەت، ئەگەر بىتۇو بىتە جى، ئەوا هەم وەك جاران وەك يەك مىللەت دەمەننە وە، هەمېش ئەو وەك رەمزى يەكگىرتەنە وە زمانى كوردى تا ھەتايە يادى زىندۇ دەبىت و وەك حەكايات دەوتىتە وە .. ئەم كارەيش - لەم قۇناغەدا - بە ئەو نەبىت، بە هیچ كەس و كۆر و مەجمەعىك نايەتە دى .. تەحەددىايش دەكەم ! .